

Akwụkwọ Joel na Ụka Ụbọchị-Asaa Ndị Adventist nke Laodisia — Nọmba Asaa

Jeff Pippenger

2025-12-09

Nọmba Asaa

N’ime isiokwu ole na ole mbụ anyị tinyere amaokwu sitere n’akwụkwọ The Desire of Ages nke na-ekwu banyere Kraịst na-egosi ndị Juu na-ese okwu ilu ubi-vain ahụ. Ilu abụ nke ubi-vain ahụ bụkwa abụ Mozis na nke Nwa Atụrụ ahụ nke narị puku na iri anọ na anọ na puku anọ ga-abụ; ma mkpughe nsọ na-agwa anyị na “abụ” n’amụma na-anọchi anya “ahụmahụ.” Narị puku na iri anọ na anọ na puku anọ ahụ na-eso Nwa Atụrụ ahụ ebe ọ bụla Ọ na-aga, ya mere ha ga-agafe n’otu ahụmahụ ahụ Kraịst na Mozis gara. Kraịst, dika omega nke akụkọ amụma nke Izrel oge ochie, na Mozis, bụ alpha nke akụkọ amụma nke Izrel oge ochie, biri abụọ n’oge ndị kwekọrọ n’otu n’otu, mgbe a na-agafe ndị bụbu ndị ọgbugba ndụ, ebe a na-ahọrọ ndị ọhụrụ bụ ndị ọgbugba ndụ. Narị puku na iri anọ na anọ na puku anọ ahụ na-abụ abụ Mozis na nke Nwa Atụrụ ahụ site n’iweta ahụmahụ nke akụkọ ihe mere eme mgbe a na-agafe ndị bụbu ndị ọgbugba ndụ—mgbe Onyenwe anyị na ndị ikpeazụ nke ndị ọgbugba ndụ Ya na-abanye n’ọgbugba ndụ.

N’uzọ amụma, mgbe Kraịst na-enye ilu ahụ, ọ dabara n’otu Pita si agwa ndị Juu ndị na-arụ ụka okwu na Pentikọst. N’oge nsogbu ikpeazụ, Jisọs, n’inye ndị Juu ndị na-arụ ụka okwu ilu ahụ, na-anọchi anya ndị ahụ na-abụ abụ ubi-vaini ahụ nye ndị mmanya na-egbu nke Ifrem. Pita na-eweta otu abụ ahụ ahụ na Pentikọst; naanị na ọ na-abụ ya n’okwa olu Joel. Abụ ubi-vaini ahụ bụ abụ banyere otu ndị nke ọgbugba ndụ mbụ a na-agba alụkwaghịm n’otu oge ahụ a na-alụ ndị nke ọgbugba ndụ ọhụrụ nye Onyenwe anyị. Ndị amaghị nwoke ndị nwere mmechuihu ma banye n’oge ichere ahụ nọ na-eche alụmdi na nwunye ahụ, ma mmezu zuru oke ya ga-abụ na ha na-eche akara-nkwuchi nke otu narị puku iri anọ na anọ.

Akwụkwọ Joel malitere n’isi ya nke mbụ site n’ikpọwa otú e si bibie ubi vain nke Chineke site n’aka ndị na-anụ mmanya vain na ihe ọhụrụ siri ike, ndị e si n’ọhụ ha bepu “mmanya ọhụrụ.” Ozugbo Jisọs gwara ndị Juu na a ga-anapụ ha alaeze ha ma nyefee ya n’aka otu igwè ndị ọrụ ubi ga-amiputa ezi mkpuru nke ubi vain ahụ, Jisọs gbanwere okwu ya ma kpọọ nkume nkuku n’ulọ nsọ nke e wepuru n’akụkụ, ma nke e kenyerere ka ọ bụrụ nkume isi n’elu. A ga-emegharị mmalite ahụ ọzọ na njedebe, ma mgbe e gosiputara eziokwu a, a na-anọchi anya ya dika ihe “dị ebube.”

“Iwu nke izizi e kpọrọ aha” n’Okwu Chineke na-eme ka anyị mata na n’ihi na Joel bu uzọ kwuo banyere mbibi nke ubi-vain ahụ, nke ahụ bụ isi ihe bụ isi n’igba-ama ya. Joel anọghị naanị ya, n’ihi na onye-amụma ukwu ọ bụla na-amalite igba-ama ya site n’ikpọrọ mmehie na ọhụrụ efu nke Izrel.

N’Aizaya iri abụọ na asatọ, a na-anọchi “ndị ikom ndị na-akparị mmadụ bụ ndị na-achị” “Jerusalem” anya dika “ndị anuruma nke Ifrem,” nakwa dika “okpueze nke nganga.” “Okpueze” na-anọchi anya nduzi, “nganga” na-anọchi anya agwa Setan.

A na-eme ka ndi mm̄anya p̄ta ih̄e n'iche ha megide ndi f̄d̄ur̄un̄u (“ndi f̄d̄ur̄u”), ndi na-agho “okpueze” nke ebube Chineke; n'ih̄i na n'oge mm̄iri ikpeazu ah̄u, Onyenwe anyi na-eguzobe “alaeze” nke ebube Ya, di ka e gosiri n'ononyo site n'igunye Ya “alaeze nke amara” n'obe. Alaeze nke amara n'obe bu ihe at̄u nke alaeze nke ebube n'iwu Sunday.

Mmiri ozuzo ikpeazu bidoro na 9/11 mgbe mmechi-akara nke puku nar̄i an̄o na iri an̄o na an̄o na puku, na kwa ikp̄e nke ndi di ndu, bidokwara. N'oge mmechi-akara ah̄u, mm̄isa nke Mmuo Nso bidoro na 9/11, di ka Jizos kuru ume tufuo ntakiri mkpoda mmiri ole na ole. O bu ntoala ah̄u; ma mm̄isa nke Mmuo Nso n'oge Mkpu Etiti Ura bu nkume okpu ulo. “Marvelous” bu akara nke oge mm̄isa nke Mmuo ah̄u site na “9/11 ruo n'iwu Ubochi Uka.”

A na-egosiputa ihe nnochianya yiri ibe ya ma buru nke na-emegide onwe ya nke “okpueze” di ka ihe na-anochi anya ochichi n'akuko Aisaja iri abuo na asato, mgbe a na-agafe ndi mm̄anya na-achi Jerusalem, e werekwa nye ndi f̄d̄ur̄un̄u ochichi nke nzuko Chineke. Nke a na-akowa ilu ah̄u banyere ubi vain. A na-ewepu okpueze nke onye mm̄anya, mgbe ahukwa, puku nar̄i an̄o na iri an̄o na an̄o ah̄u buru okpueze nke na-anochi anya alaeze Kraist. Aisaja na-akuzi otu eziokwu ah̄u n'isi nke iri abuo na abuo, mgbe a chupuru Shebna gaa n'ala di anya ma dochie ya site n'Eliakim. Ma o buru na o bu ndi mm̄anya nke Ifrem, ma o bu Shebna n'isi nke iri abuo na abuo, ha abuo na-anochi anya ochichi nke ndi bu bu ndi nke ogbugba ndu Chineke a na-agafe.

Zekaraya na-akowaputa Nbata Mmeri ah̄u, nke bu kwa Mkpu Etiti Abali, ma amaokwu ndi na-esote kwekoru na Aizaya site n'ikowa ndi nke Chineke di ka okpueze.

Nurja onu nke ukwuu, ada Zaijon; tie mkpu, ada Jerusalem: lee, Eze gi na-abiakwute gi: o bu onye ezi omume, nwekwara nzoputa; di umeala n'obi, na-agba inyinya ibu, ee, nwa ibu, nwa nke inyinya ibu. M ga-ebipu ugbo agha n'Efraim, na inyinya n'ime Jerusalem, a ga-ebipukwa uta agha: o ga-ekwuputa udo nye ndi mba ozu: ochichi ya ga-adikwa site n'osimiri ruo n'osimiri, na site n'osimiri ruo n'oke niile nke uwa.

Ma gi onwe gi kwa, n'ih̄i obara ogbugba ndu gi ka M ziputaworo ndi mkporo gi ka ha si n'olulu ah̄u p̄ta, ebe mm̄iri na-adighi.

Laghachinu n'ebe ewusiri ike, unu ndi mkporo nke olileanya: obuna taa ka M na-ekwuputa na M ga-akwughachi gi okpukpu abuo; Mgbe M ehulatawo Juda nye Onwe M, mejuputa uta ah̄u na Ifrem, ma kpalite umu gi, O Zaijon, imegide umu gi, O Gris, ma mee gi ka i buru mma-agma nke dike.

A ga-ahukwa Onyenwe anyi n'elu ha, aku Ya ga-apukwa di ka amuma: Onyenwe anyi Chineke ga-afu opi, O ga-esokwa ifufe-oma nke ndida jee. Onyenwe ndi agha ga-echebe ha; ha ga-eripia, meekwa ka nkume eb̄e noro n'okpuru ha; ha ga-anukwa, mee mkpotu di ka site na mm̄anya; a ga-epuputakwa ha di ka efere, dikwa ka nkuku nile nke ebe ichujaja. Onyenwe anyi Chineke ha ga-azoputakwa ha n'ubochi ah̄u di ka igwe aturu nke ndi Ya: n'ih̄i na ha ga-adi ka nkume nke okpueze, a ga-ebulikwa ha elu di ka okoloto n'ala Ya. N'ih̄i na lee ka idi mma Ya si di ukwuu, lee ka ima mma Ya si di ukwuu! oka ga-eme ka umu-okorobia nwee obi utu, mm̄anya ohuru emekwa ka umu-agboghho nwee obi utu. Zekaraya 9:9–17.

Amaokwu nke iri na otu (9/11) na-asi, “Ma banyere gi kwa, n’ihi obara ogbugba ndu gi ka M ziputarala ndi mkporo gi n’olulu ebe mmiri na-adighi.” Kraist kwadoro ogbugba ndu ahụ na otutu mmadu ruo otu izu, izu ahụ wee bido n’oge e mere Ya baptizim. Ruo afọ ato na okara Kraist jere ije n’etiti mmadu, ma n’oge mmechi nke afọ ato na okara ahụ Kraist mezuru amuma Zekaraia, nke na-akowa nbata mmeri nke Mesaja n’ime Jerusalem. Mkpu Etiti Abali bidoro oge nke dugara n’onwu Kraist, ilili Ya na mbilite n’onwu Ya. Baptizim Kraist na-anochi anya onwu Ya, ilili Ya na mbilite n’onwu Ya, ya mere mmalite na njedebe nke oge ahụ nke afọ ato na okara bu otu ihe ahụ.

Baptizim nke Kraist na-anochi anya 9/11 n’amuma, ma 9/11 na-akara mmalite nke oge na-agwu n’iwu ubochi Sode. Na 9/11 ka mmiri ozuzo ikpeazu malitere ifesa ntakiri, ma n’iwu ubochi Sode ka a na-awusa ya n’enweghi atu, dika e gosiri ya n’amuma site n’ikuru ume Kraist n’elu ndi na-eso uzọ Ya di ka ntakiri mkpuru mmiri ozuzo tupu mwusa zuru ezuru ahụ emee na Pentikost.

Zekaraia 9:11 kwekoro na 9/11, ma kwekookwa na Mkpu Etiti Abali nke na-eduga n’iwu Sode. N’oge 9/11 ozi Laodisia bjara dika eziokwu nke ugbo a, dika o mere na 1856 na 1888. A na-enye ozi Laodisia nye ndi na-amaghi na ha anwuala. Ha no n’ime “olulu” ebe ozi mmiri ozuzo ikpeazu na-adighi, n’ihi na olulu ha enweghi mmiri. O buru naani na Laodisia ga-aza iku aka n’obi ha, Onyenwe anyi ga-ebuli ha puta n’olulu ahụ, n’ihi na ruo mgbe oge amara ga-emechi n’iwu Sode, ha bu “ndi mkporo nke olileanya.”

Ma gi onwe gi kwa, site n’obara ogbugba-ndu gi ka M ziputaworo ndi mkporo gi n’olulu ebe mmiri na-adighi. Laghachinu n’ebe e wusiri ike, unu ndi mkporo nke olileanya: obuna taa ka M na-ekwuputa na M ga-akwughachi gi ugwo okpukpu abuo. Zekaraia 9:11, 12.

9/11 nyere ike n’ozi ahụ nke bjarutere n’afọ 1989. Ozi ahụ bu ozi nke mmuo ozi nke ato, ma n’usoro na n’okwu nke mmechari ndozighari nke ndi Millerite, afọ 1989 gosiri mbata nke mmuo ozi mbu. E nyere ozi nke mmuo ozi mbu ike n’August 11, 1840 site n’imezu amuma gbasara Islam, ma o na-egosi na a ga-enyekwa mbata nke mmuo ozi nke ato n’afọ 1989 ike site n’imezu amuma gbasara Islam.

Mgbe amuma nke Islam kwadoro onwe ya n’ubochi Ogost 11, 1840, mmuo-ozi nke Mkpughe iri gbadara, si otu a na-anochite anya n’udi amuma irida nke mmuo-ozi nke Mkpughe iri na asato n’ubochi 9/11. Inye ike nye mmuo-ozi mbu n’afọ 1840, na inye ike nye mmuo-ozi nke abuo n’afọ 1844, ha abuo na-anochite anya n’udi amuma inye ike nye mmuo-ozi nke ato n’ubochi 9/11. Julai 18, 2020 bu mbata nke mmuo-ozi nke abuo dika e si gosiputa ya n’udi amuma site n’ime nkuda mmuo mbu nke ndi Millerite n’ubochi Eprel 19, 1844. Akuko ihe mere eme nke inye ike abuo ahụ nke mmuo-ozi mbu na nke abuo n’akuko ihe mere eme nke ndi Millerite, nakwa akuko ihe mere eme nke inye ike nke mmuo-ozi nke ato n’ubochi 9/11, na-enye ihe ama nye inye ike nke ozi nke Mkpu Etiti Abali nke rutere na Julai 2023.

Oge nke ika akara na-amalite na 9/11 ma na-agwu na iwu ubochi Sode. O na-amalite site n’iku ume Kraist na-adi ka ntakiri mkpuru mmiri nke mmiri ozuzo ikpeazu, ma na-agwu site n’ire oku na-eburu ozi gaa n’uwa n’oge Pentikost. Pita kowara Pentikost di ka mmezu nke Joel. Ebe nke ahụ bu eziokwu nke okwu a, o na-eguzobe na iku ume Kraist bukwa mmezu nke Joel, n’ihi na oge Pentikost nwere mmalite na njedebe kpomkwem nke na-egosi na alfa bukwa omega. N’ubochi

mbilite n'onwu Kraist ka e mere àjà nke mkpuru mbu oka bali, ma ubochi iri ise ka e mesiri, n'oge Pentikost, e weliri àjà nke mkpuru mbu oka wit. 9/11 na-anochi anya Mkpu Etiti Abali nke na-abia obere oge tupu iwu ubochi Sonde ma na-eduga na ya. Mmezu zuru okè nke nnochianya Zekaraya 9:9 banyere Mkpu Etiti Abali bu mgbe Julai 2023 gasiri.

Nurianu onu nke ukwu, gi ada Zajon; tie mkpu, gi ada Jerusalem: lee, Eze gi na-abiakwute gi: o bu onye ezi omume, nwekwara nzoputa; di umeala n'obi, na-agba inyinya ibu, obuna nwa ibu, nwa nke inyinya ibu. Zekaraya 9:9.

Ya mere, Zekaraya kwenyere na ihe nnochianya Aizaya ji gosi ndi Chineke bu okpueze; ma o gbakwunyere na okpueze ahụ bukwà okoloto, mgbe o dere, "n'ihì na ha ga-adi ka nkume nke okpueze, nke e weliri elu dika okoloto n'elu ala ya"; ma Zekaraya na-emegharikwa onu ahụ e jikotara na ihe nnochianya Joel nke "oka" na "mmanya oheru," site n'ikwu, "oka ga-eme ka ndi ikom na-eto eto nuria onu, mmanya oheru emekwa ka umu agboghọ ahụ." Ka anyi na-atule akuko banyere ndi anuruma Ifrem n'isi nke iri abuo na asato, riba ama na nke a bu isiakwukwo Akwukwo Nso nke na-akowaputa "izuike na ume oheru." Nke a bu otu n'ime akuko Akwukwo Nso kachasi mkpa banyere mmiri ozuzo ikpezu, ya mere ndi anuruma Ifrem ndi a ga-aburiri otu ndi na-anubiga mmanya okè ahụ Joel kwuru banyere ha.

Ahuhu diri okpueze nke nganga, ndi mmanya nke Ifrem, ndi ima mma ha nke otuto ya bu ifuru na-ada ada, ndi no n'elu isi ndagwurugwu ndi bara uba nke ndi mmanya meriri! Lee, Onyenwe anyi nwere onye di ike ma sie ike, onye ga-eji aka tufuo ya n'ala, dika oke ifufe nke aku mmiri igwe na ajo okè ifufe na-ebibi ihe, dika idei mmiri nke mmiri di ike na-ejubiga okè. A ga-azopia n'okpuru ukwu okpueze nke nganga, ndi mmanya nke Ifrem; ma ima mma ahụ nke otuto, nke di n'elu isi ndagwurugwu ahụ bara uba, ga-abu ifuru na-ada ada, dikwa ka mkpuru mbu nke na-acha tupu oge okpomoku; nke, mgbe onye heru ya lere ya anya, o na-eloda ya ozugbo mgbe o ka di n'aka ya. N'ubochi ahụ ka Jehova nke usuu ndi agha ga-abu okpueze nke ebube na okpu eze nke ima mma nye ndi foduru n'ime ndi ya, burukwa mmuo nke ikpe ziri ezi nye onye no odi n'ochie ikpe, burukwa ike nye ndi na-achighari agha ruo n'onu uzo ama. Ma ndi a kwa ejehiewo n'ihì mmanya, sitekwa n'ihè onunu na-egbu egbu apuwo n'uzo; onye nchujà na onye amuma ejehiewo n'ihì ihe onunu na-egbu egbu, mmanya elomila ha, site n'ihè onunu na-egbu egbu ha apuwo n'uzo; ha na-ehie uzo n'ohu, ha na-asu ngongo n'ikpe. N'ihì na tebul niile juputara na agboputa na unyi, nke mere na o dighi ebe di ocha. ...

Kwusienu onwe unu, juokwa anya; tienu mkpu, kwakwa akwa: ha drunkuruma, ma o bughì n'ihì mmanya; ha na-ama jijiji, ma o bughì n'ihì ihe onunu na-egbu egbu. N'ihì na Jehova awukwasiwu unu mmuo nke nnukwu ura, O mechikwokwa anya unu: ndi amuma na ndi na-achì unu, ndi ohu uzo ka O kpuchiworu. Ma ohu ahụ nile aghowo n'ebe unu no dika okwu nke akwukwo e mechiri emechi, nke mmadu na-enye onye mutara ihe, na-asi, Biko, guo nke a: ma o si, Apughì m; n'ihì na e mechiri ya emechi: a na-enyekwa akwukwo ahụ onye na-amaghi akwukwo, na-asi, Biko, guo nke a: ma o si, Amaghi m akwukwo.

Ya mere Onyenwe anyi kwuru, N'ihì na ndi a ji onu ha abiakwute m nso, ma jiri egbugbere onu ha sopusu m, ma ha emeela ka obi ha di m anya, egwu ha na-atukwa m bu ihe e kuziri ha site n'iwu umu mmadu: ya mere, lee, aga m emekwa n'etiti ndi a oru di ebube, obuna oru di

ebube na ihe itunanya: n'ihhi na amamihe nke ndi amamihe ha ga-ala n'iyi, nghota nke ndi nwere uche ha ga-ezokwa ezo. Ahuhu ga-adiri ndi na-achosi ike izochi nzube ha n'ime omimi puo n'ihu Onyenwe anyi, ndi oru ha nokwa n'ochichiri, ha na-asikwa, Onye na-ahu anyi? onye kwa maara anyi? N'ezie, a ga-agu itughari unu ihe n'isi ala dika uru onye okpu ite: n'ihhi na oru ahu o ga-asị banyere onye mere ya, O meghi m? ma o bu ihe a kpuru akpu o ga-asị banyere onye kpuru ya, O nweghi nghota? Aisaja 28:1-8; 29:9-16.

Onyenwe anyi ga-aru "oru ebube" n'etiti ndi mmanya nke Ifrem, ka O na-ewepu amamihe na nghota ha, ya bu ihe abuo ahu n'onwe ha nke a na-ejikota na ighota mmuba nke ihe omuma mgbe e meghere ozi amuma. O bu ndi amamihe ka na-aghota. Otu akuku nke "oru ebube" ahu bu iwepu ihe omuma ahu nke Odum nke ebo Juda na-emege n'uche ndi mmanya nke Ifrem. Nkewa nke ndi amamihe na ndi ajo omume bukwa akuku nke "oru ebube" nke Onyenwe anyi. Nke a bu ozi oma ebighi ebi. Mgbe Kraist duru ndi Juu na-enwe esemokwu site n'ilu ubi vain, ma si otu a jide ha n'ime ikwuputa ikpe ha n'onwe ha, O juru ajuju sitere n'Abu Oma 118:

Nkume ahu ndi na-ewu ulo juru aghowo isi nkume nke nkuku. Nke a bu oru Onyenwe anyi; o di ebube n'anya anyi. Nke a bu ubochi Onyenwe anyi mere; anyi ga-anuri onu ma nuri n'ime ya. Abu Oma 118:22-24.

Onyenwe-anyi ga-eme "oru itunanya na ihe ebube" n'ahu ndi anuruma nke Efraim, o gunyekwara iwepu n'aka ha ike ha nwere imata eziokwu. "Nkume isi nkuku" ahu bu ihe itunanya n'anya ndi nwere "mmanya ohuru" nke Joel.

Ndi anurubiga mmanya okè apughi igu akwukwo ahu e kàrà akara, ma o buru na o bu ndi ndu a nochiri anya ha dika "ndi mutara ihe," ma o bu ndi nkiti a nochiri anya ha site n'aka "ndi na-amutaghi ihe." O gaghị ekwe omume ka ndi anurubiga mmanya okè ghota nke oma àmà amuma nke Akwukwo Nso, nke a nochiri anya ya dika "akwukwo ahu e kàrà akara." A kowakwara ndi anurubiga mmanya okè ugboro abuo dika ndi "hapuru uzò." E dekwara nke a ozo n'Aisaja iri abuo na asato, otu amaokwu Akwukwo Nso kacha puta ihè banyere mmiri ozuzo ikpezụ, ebe Aisaja kporo "izuike na ume ohuru" nke ndi anurubiga mmanya okè juru inu. "Izuike na ume ohuru" ahu bu ozi, n'ihhi na a puru inu ya.

Mmanya-oké ahu ewepula ndi anuruma n'uzo "uzo ochie" nke Jeremaya, nke bu "uzo" a ga-eje ije n'ime ya ma chota mmiri ozuzo ikpezụ, nke Jeremaya na-anochi anya ya dika "izuike." Iju ozi nke mmiri ozuzo ikpezụ site n'aka ndi anuruma Ifrem bu isiokwu kpomkwem nke Okwu Chineke. Ha anwo mmanya n'ihhi na ha juru ilaghachi n'akuko ihe mere eme nke ntala, nke na-enye ukpuru maka akuko ihe mere eme nke otu nari na iri ano na ano puku, nke bu akuko ihe mere eme nke mmiri ozuzo ikpezụ.

"Oru di itunanya" ahu a na-aru n'ahu ndi na-anubiga mmanya okè nke Ifrem na-eme n'oge a na-awusa mmiri ozuzo nke ikpezụ. N'oge mmiri ozuzo nke ikpezụ, ozi nke ule na-emeputa udi abuo nke ndi na-efe ofufe, nke a na-egosi site na "mmanya" ha na-anu. Ndi ajo omume ajula idabere n'itinye amuma ha n'oru n'elu ahiri nke akuko ihe mere eme di nso, ma ndi na-eji usoro "ahiri n'elu ahiri" nke Aizaya iri abuo na asato na-anu "mmanya ohuru." Anuruma nke ndi ajo omume na-egosiputa site n'enweghi ike ha ighota amuma, onodu isi ha kwa sitere n'iju ilaghachi

n'uzo ochie ndi ntola. Jizos baara ndi Juu na-agba uka mba site n'iju ma ha agutubeghi banyere nkume ahụ a juru aju, nke ghorọ isi nkuku.

Nkume ahụ nke ghorọ isi nkuku na-anochi anya na eziokwu amuma ahụ nke ntola ma o bu nkume nkuku ka e meghariri n'ime nkume mkpuchi. Nkume Alfa bukwa Nkume Omega. Ukpuru amuma bu isi nke na-eguzobe ma na-akwado usoro ahụ nke ahiri n'elu ahiri, (nke bu usoro nke mmiri-ozuzo ikpeazu) bu na mmalite nke ihe na-egosi njedebe nke ihe ahụ. Ukpuru amuma bu isi n'ime mmeghari Millerite bu ukpuru ubochi maka otu afo nke e mere ka o sie ike mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri ridatara. Ukpuru amuma bu isi n'ime mmeghari nke ndi nari na iri ano na ano puku bu na mmalite na-egosi njedebe, nke e mere ka o sie ike mgbe mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato ridatara.

Okwu amuma nke Chineke juputara nke ukwu na nkowa ya banyere ihe ndi metutara mmiri ikpeazu. Otu n'ime eziokwu ndi ahụ bu na ndi mmanya nke Ifrem enweghi ike imata mmiri ikpeazu ahụ, e wee gosiputa nke a n'udi site n'aka ndi Juu ndi na-agwa Pita na ndi na-eso uzo ya nubigaala mmanya okè. A na-edobe ukpuru bu isi nke usoro ahụ n'uzo doro anya kpomkwem dika Alfa na Omega ugboro ugboro n'ime Okwu Chineke, ma e mechiela Okwu ahụ n'ihu ha. Usoro ahụ, iwu amuma bu isi, na ozi nke mmiri ikpeazu bu ufodu n'ime isiokwu ndi ahụ e doro nsọ n'ime ahiri akuko amuma nke a na-anochi anya ya dika "oru di ebube."

Okwu nke Onyenwe anyi nke ndi agha biakwutekwara m ozo, si, Otu a ka Onyenwe anyi nke ndi agha kwuru: Ejiriwo m oké ekworo kporie Zaijon ekworo, ejikwokwa m oké iwe kporie ya ekworo. Otu a ka Onyenwe anyi kwuru: Alotala m na Zaijon, m ga-ebikwa n'etiti Jerusalem; a ga-akpokwa Jerusalem obodo eziokwu; ugwu nke Onyenwe anyi nke ndi agha, ugwu nsọ. Otu a ka Onyenwe anyi nke ndi agha kwuru: Ndi ikom meworo agadi na ndi inyom meworo agadi ga-anogidekwa n'ochi n'okporo ama Jerusalem, onye o bu la ejide mkpara ya n'aka n'ihu oke agadi ya. Okporo ama obodo ahụ ga-ujukwa n'umu okoro na umu agboghọ na-egwu egwu n'okporo ama ya.

Otu a ka Onye-nwe nke ndi agha si kwuo; O buru na o buru ihe itunanya n'anya ndi foduru n'etiti ndi a n'ubochi ndi a, o ga-abukwa ihe itunanya n'anya m? ka Onye-nwe nke ndi agha kwuru. Otu a ka Onye-nwe nke ndi agha si kwuo; Lee, aga m azoputa ndi m n'ala owuwa anyanwu na n'ala odida anyanwu; M ga-akpobatakwa ha, ha ga-ebikwa n'etiti Jerusalem: ha ga-abukwa ndi m, M ga-abukwa Chineke ha, n'eziokwu na n'ezi omume. Otu a ka Onye-nwe nke ndi agha si kwuo; Ka aka unu sie ike, unu ndi na-anu n'ubochi ndi a okwu ndi a site n'onu ndi amuma, ndi no n'ubochi a toro ntola ulo Onye-nwe nke ndi agha, ka e wee wuo ulo nsọ ahụ. N'ihu na tupu ubochi ndi a, enweghi ugwo oru o bu la maka mmadu, maobu ugwo oru o bu la maka anumanu; udo adighikwa nye onye na-apu apu maobu onye na-abata abata n'ihu mkpagbu ahụ: n'ihu na edobere m mmadu niile, onye obula, imegide agbata obi ya. Ma ugbu a, agaghi m emeso ndi foduru n'etiti ndi a dika n'ubochi ndi mbu, ka Onye-nwe nke ndi agha kwuru. Zekaraja 8:1-11.

Zekaraya na-ekwu, "Ka aka unu sie ike, unu ndi na-anu n'ubochi ndi a okwu ndi a site n'onu ndi amuma, ndi no n'ubochi ahụ e toro ntola ulo nke Onyenwe anyi nke ndi agha, ka e wee wuo ulo nsọ ahụ." Ihe na-eme ka ndi Chineke sie ike bu ozi nke ntola nke na-agho nkume isi nkuku. Ozi

ahụ bụ na a na-emegharị akụkọ ihe mere eme nke ndị Millerite n'akụkọ ihe mere eme nke ndị otu narị puku iri anọ na anọ ahụ.

Kraịst juru, “Ọ buru na ọ buru ihe di itunanya n'anya ndi foduru n'ime ndi a n'ubochi ndi a, o kwesirikwa ibu ihe di itunanya n'anya m?” Ajuju ahụ na-akowaputa oge amuma nke “oru di itunanya” nke Chineke nke bu isiokwu nke onye amuma o bula, ma o na-akowaputakwa mgbe mmeghari Laodisia nke otu narị na puku iri anọ na anọ na-agbanwe buru mmeghari Filadelfia nke otu narị na puku iri anọ na anọ. O bu otu ebe ahụ ka a na-akara ha akara, o bukwa otu ebe ahụ ka mmeghari ahụ na-agbanwe site n'ibu nke ogu gaa n'ibu nke mmeri, nke bukwa ebe a na-emezu oru ijikota idi nsọ na idi mmadu n'etiti igwe mmadu a dika a na-ehicha ebe nsọ n'ezie. A puru imata nke a n'amaokwu ndi ahụ n'ihi na akukọ ihe mere eme amuma nke “oru Ya di itunanya” nochiri anya bu ihe di itunanya n'anya Chineke nakwa n'anya ndi foduru, ma anya na anya bu ihe nnochianya nke idi n'otu. Idi n'otu e gosiri ebe a na-ekwu maka ikara ndi Chineke, ndi na-eso Nwa-Aturu ahụ ebe o bula O na-aga, ndi eruola n'oke ebe ha ga-ahoro inwu kama imehie ma gosi agwa Kraịst n'uzo na-ezighi ezi.

Majka kporo akukọ ntọala nke Izrel oge ochie “ihe ndi di ebube.”

Di ka ubochi nile nke opupu gi n'ala Ijpt si di, ka M ga-egosikwa ya ihe ndi di itunanya. Majka 7:15.

“Oru ebube” ahụ bu akukọ ntọala, nke bu “ihe ebube” n'ihi na a na-emeghari akukọ ntọala ahụ n'akukọ ogwugwu, nke ihe nkume isi n'elu ulo na-anochi anya ya. “Oru ebube” ahụ bu akukọ ahụ nke na-amalite site n'ihe nkume nkuku ma na-ejedebe n’“ihe nkume isi n'elu ulo.” E gosiputara “oru ebube” Ya n'akukọ Mosis, e megharirikwa ha n'akukọ Kraịst. Mosis bu ihe nkume nkuku, Kraịst bukwa ihe nkume isi n'elu ulo. N'amuma, Mosis bu Alfa, Kraịst bukwa Omega.

“Malite n'aka Mozis, bu Alfa nke akukọ ihe mere eme nke Baibul, Kraịst kowara n'Akwukwo Nso niile ihe ndi metutara Onwe Ya.” The Desire of Ages, 797.

Mosis kuziri, Pita wee jiri okwu Mozis n'ubochi Pentikost mee ka a mata na Mozis bu onyinyo Kraịst.

Ma ihe ndi ahụ niile, nke Chineke buru uzo gosi site n'onu ndi amuma Ya niile, na Kraịst ga-ata ahuhu, ka O mezuru otu a. Ya mere, chegharianu, laghachikwanu, ka e wee hichapu mmehie unu, mgbe oge nke ime ka obi di juu ga-esi n'ihu Onyenwe anyi bia; O ga-ezigakwa Jisos Kraịst, Onye e buru uzo kwusaaara unu: Onye eluigwe ga-anabata ruo mgbe oge nke mweghachi nke ihe niile ga-abia, nke Chineke kwuru site n'onu ndi amuma Ya di nsọ niile kemgbe uwa malitere. N'ihi na Mosis n'ezikwu gwara ndi nna ochie si, Onye-amuma ka Onyenwe Chineke unu ga-eme ka o si n'etiti umunne unu bilie nye unu, di ka m; Ya ka unu ga-anu n'ihe niile o bula o ga-agwa unu. O ga-erukwa na, mkpurubi o bula nke na-agaghị anu Onye-amuma ahụ, a ga-ebibi ya kpankpan site n'etiti ndi mmadu. Ee, ndi amuma niile kwa, site na Samuel na ndi sochiri ya, ndi niile kwuoro okwu, bukwara amuma banyere ubochi ndi a. Oru Ndiozi 3:18–24.

E guzobere Mosis dika alfa na Kraist dika omega site n'akaebe nke abuo Pita gbara banyere Mosis n'oge mmusa nke Pentikost; ma n'ime ime nke a, Pita na-emesi ike ma na-akowaputa na otu akuko bu isi nke ozi mmiri ozuzo ikpeazu ahụ (na esemokwu e welitere megide ya) bu ukpuru amuma nke "alfa na omega." Ukpuru ahụ bu ihe kwekoro nke otu nari puku iri anọ na anọ na ukpuru afọ/ubochi n'akuko ihe mere eme nke ndi Milla. Ukpuru nke "alfa na omega" bu ukpuru nke 'ntoala ahụ igho nkume isi nke okpu ulo,' o bukwa ukpuru nke 'Mosis na Nwa Aturu ahụ;' ya mere, mmuo nsọ na-akowaputa ya dika otu n'ime amaokwu di n'abu nke ubi-vain, nke bukwa abu Mosis na Nwa Aturu ahụ.

Mbido na njedebe nke ahiri amuma di iche iche nochiri anya ya na-anochite anya akuko ihe mere eme ebe Chineke na-aruzu "oru ebube" Ya, o bukwa ihè a na-eweputa site n'ighota ihe nochianya nke "oru ebube" ahụ na-anochi anya ya na-agbanwe onye Laodisia ka o buru onye Filadelfia, si otu a buru nkume n'ulo nsọ a na-ewu, dika e si wuo ulo nsọ ndi Millerite n'ime afọ iri anọ na isii na-eduga ruo n'Oktoba 22, 1844 mgbe Onyenwe anyi biara n'ulo nsọ Ya na mberede.

O buru n'ezie na unu atowola uto na Onyenweanyi di ebere. Onye unu na-abiakwute, dika nkume di ndu, nke mmadu juru n'ezie, ma nke Chineke hoputara, nke di oké onu ahia, unu onwe-unu kwa, dika nkume ndi di ndu, a na-ewuli unu elu ibu ulo ime mmuo, ibukwa ndi nchujà di nsọ, ka unu wee na-achụ àjà ime mmuo ndi Chineke na-anabata site n'aka Jisos Kraist. N'ihia ya kwa, e dere ya n'Akwukwo Nso, Lee, ana m etinye na Zayon nkume nkuku isi, nke a hoputara, nke di oké onu ahia: onye kwekwara na ya agaghị eme ihere. Ya mere, n'ebe unu ndi kwere ekwe no, o di oké onu ahia: ma n'ebe ndi na-ekweghi ekwe no, nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru, otu ahụ ka e mewo ya isi nkuku; na nkume ngongo, na okwute nke ihe mkpasu-iwe, obuna nye ndi ahụ na-asu ngongo n'okwu ahụ, ebe ha na-enupuru isi: nke e kenyekwara ha. Ma unu bu agburu a hoputara, ndi nchujà eze, mba di nsọ, ndi Chineke nwetara nye onwe ya; ka unu wee kposaa otuto nke Onye ahụ kpoputara unu n'ochichiri banye n'ihè ya di ebube: ndi n'oge gara aga na-abughi ndi mmadu, ma ugbu a bu ndi Chineke: ndi na-anatabeghi ebere, ma ugbu a anatala ebere. 1 Pita 2:3-10.

Ikpobata n'ihè Ya di ebube na-akowaputa oge a na-eme oku ahụ, n'ihia na akara uzọ nke 1888, nke mkpali sitere n'ike mmuo nsọ si kwekoro ya na nnupuisi Kora n'akuko mmalite nke Mosis, mgbe e wetara ya n'ubochi ikpeazu, o na-adako na 9/11, mgbe ozi Laodisia biarutere ya na mmuo ozi nke ato dika mkpali sitere n'ike mmuo nsọ siri di. Ndi Laodisia n'amuma bu "ndi isi," nke putara na ha no n'ochichiri, ma oku ipu n'ochichiri malitere mgbe ozi Laodisia biarutere na 1856, 1888 na 9/11. Na 9/11, "oku ipu n'ochichiri" abughi naani oku iji ghota ihè nke mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato, kama o bukwa oku a kporo onye na-anu ya ka o banye n'ime akuko ihe mere eme ahụ n'onwe ya, ebe "oru ebube" nke Chineke ga-achota mmezu ha zuru okè.

E gossip ebighi ebi egosila ugboro ugboro n'ime iri afọ ato gara aga na nkowa amuma ya bu akuko ihe mere eme ebe a na-ekpughe eziokwu amuma e mechiri emechi, nke na-ebido usoro ule nke nzokwu ato, nke nwere njirimara odiche abuo n'ime ule ato ahụ. Ule abuo mbu di iche n'udi ha kariya nke ato, n'ihia na nke ato bu ule ngosi doru anya nke na-egosi ma i gafere ule mbu na nke abuo. Odiche nke ozọ n'ime gossip ebighi ebi bu na i ga-agafe ule di ugbu a ka i wee sonye n'ule na-eso ya.

Akukọ ihe mere eme nke “orụ ebube” ahụ bụkwa akukọ ihe mere eme nke “ozị ọma ebighị ebi” rutere n’isi ya, n’ihi na awa ikpe ahụ nke mmụọ ozị mbụ kwusara, nke a kowakwara dika ozị ọma ebighị ebi, na-achota mmezu ya zuru oke malite na 9/11. Ikpe ahụ e ji dọọ ndị Millerite aka ná ntị banyere ya bụ Ọktoba 22, 1844, mgbe e mechiri ụzọ n’ilu ụmụ agboghọ iri ahụ, si otú a na-anọchite iwu Sọnde mgbe a ga-emechi ụzọ ọzọ n’ilu ụmụ agboghọ iri ahụ. 9/11 na-ekwuputa na awa ikpe mmezu nke Chineke na-amalite n’iwu Sọnde, dika ndị Millerite kwusara na awa ikpe nchoputa ahụ malitere n’Ọktoba 22, 1844.

Site na 9/11 ruo n’iwu Sọnde bụ oge a na-anọchi anya ya dika “orụ ebube nile nke Chineke,” ma dika nkume ntọala ahụ nke ghorọ “isi nkuku,” ma dika “oge Pentikost,” ma dika “Habakuk isi nke abụọ,” ma dika “oge akara nke ndị otu narị puku iri anọ na anọ,” ma dika “oge ule nke oyiya nke anụ ọhịa,” ma dika “ozịoma ebighị ebi,” ma dika “akukọ nsọ nke 1840 ruo 1844,” ma dika akukọ ihe mere eme nke “Mkpughe isi nke iri,” ma dika “akukọ ihe mere eme site na baptizim Kraist ruo n’onwụ Ya.”

Akukọ ihe mere eme nke e gosiputara n’udị fractal site na baptizim Ya malitere oge ụbọchị 2520 nke kwusiri n’obe. Baptizim Kraist nọchiri anya onwụ Ya, ili Ya, na mbilite n’onwụ Ya, nke e mezuru n’eziokwu n’ogwugwu ụbọchị 1260 ahụ.

Mgbe Mmụọ Nsọ bịara n’elu Kraist n’oge baptizim Ya, ọ nọchiri anya mbilite-ala nke mmụọ ozị nke Mkpughe iri na asatọ n’ụbọchị 9/11. Mgbe ụbọchị amụma 1260 gachara, e mezuru n’eziokwu ihe ndị baptizim ahụ nọchiri anya ya n’obe. Akukọ ihe mere eme site na baptizim ruo n’obe nwere akukọ ihe mere eme alfa nke ihe nnochianya, nke a na-emezu n’eziokwu na njedebe nke oge ahụ. Akukọ ihe mere eme alfa na omega bụ fractal nke akukọ ihe mere eme zuru ezu dum. Akukọ ihe mere eme site na baptizim ruo n’obe bụ “orụ ebube dī ukwuu nke Chineke,” a na-anọchikwa akukọ ihe mere eme ahụ anya site na “baptizim Kraist” nakwa site na “onwụ, ili, na mbilite n’onwụ” Ya n’eziokwu, ya mere kwa site na “baptizim Izrel oge ochie n’Oké Osimiri Uhie,” nakwa kwa site na “baptizim nke mkpuruobi asatọ n’oge akukọ Noa.” Oge ndị a niile na-anọchi anya akukọ ihe mere eme nke “orụ ebube” Ya.

Mgbe a bịara n’onuogu 8 dī ka akara nke mbilite n’onwụ, ọ bụ mkpuruobi asatọ ahụ nọ n’ugbo mmiri ahụ ka e kwuru mbụ banyere onuogu asatọ dī ka akara; ma dika iwu nke nkwaputa mbụ si dī, nkowa amụma niile dī n’ime nkwaputa mbụ ahụ. Mkpuruobi asatọ ahụ na-apụ n’ụwa ochie gaa n’ụwa ọhuru, ọ bughị ya?

Mkpuru obi asatọ ahụ biri gafee oge mmiri ozuzo ahụ, ma ndị niile juru ozi idọ aka ná ntị banyere mmiri ozuzo ahụ nwuru, ọ bughị eziokwu? Mkpuru obi “8” ahụ na-aga n’ụwa ọhuru, ndị e ji akukọ ihe mere eme nke ozị idọ aka ná ntị a juru aju, ụzọ e mechiri emechi, mmiri ozuzo, na ụwa ọhuru nọchite anya ha, gafere mgbanwe nke ndokwa oge nzoputa site n’ụwa ochie gaa n’ụwa ọhuru.

Mgbanwe nke oge nkesa nke na-akara mkpuru-obi asatọ ahụ nke bụ otu narị puku iri anọ na anọ na anọ putara ntugharị site na Laodisia gaa Filadelfia, nke bụkwa ntugharị sitere n’ogbakọ na-alụ agha nke mejuputara ọka na ata gaa n’ogbakọ na-emeri emeri nke mejuputara naanị onyinye ọka mkpuru-mbụ nke a na-ebuli elu dika onyinye okoloto ka ụwa niile hụ ya, dika ilele naanị otu ugbo mmiri n’elu mmiri ebili mmiri jogburu onwe ya. Ndị ahụ bụ asatọ ahụ nke sitere n’asaa ahụ, ma

akukọ banyere igafe nke ugbo ahụ na igafe Oké Osimiri Uhie bukwa ihe atụ abụọ nke “ọrụ ebube ya.”

Mkpuruobi ndi ahụ bu ndi e mere ka ha si n'onwu bilie n'ime mmezu nke Mkpughe 11:11. Ha bu ndi mmadu nke ogbugba ndu Chineke, nke nna ha Abraham nochiri anya, onye bu akara nke ogbugba ndu ahụ site n'ibi ugwu a ga-eme n'ubochi nke asato.

Ahiri ndi a niile na-anochi anya otu oge ahụ, oge ahụ kwa na-amalite na ntala nke 9/11 ma na-ejedebe n'iwu ubochi Sonde. 9/11 bu nkume ntala, iwu ubochi Sonde bukwa nkume mkpuchi. N'akukọ banyere iwughachi Jerusalem n'oge Nehemaya na Ezra, e mezuru ntala ahụ n'ime akukọ nke iwu mbu, e mezuwara ulo nsọ ahụ n'onwe ya nke oma tupu iwu nke ato. N'akukọ ndi Millerite, e guzobere ntala ndi ahụ n'onwa Mee nke afọ 1842 mgbe e biputara chaati 1843. Ulo nsọ Millerite ga-adị afọ iri anọ na isii n'iwuli ya, site na 1798 ruo 1844. Tupu October 22, 1844, e mechara ulo nsọ Millerite ahụ, nkume mkpuchi ya bu Mkpu Etiti Abali. Mgbe Mkpu Etiti Abali ahụ bjarutere na njedebe na October 22, 1844, alfa na iwu nke ato nke 457 BC zutere ibe ya kwekorọ n'omega nke 1844. 457 BC dika alfa nke afọ 2300 na 1844 dika omega. Ha abụọ bu otu ihe n'otu okwa, n'ih i na ma iwu ma mmuọ ozi bu ozi abụọ ahụ, ha abụọ kwa na-anochi anya iwu ubochi Sonde, ebe a ga-enwe iwu, nakwa ebe ozi mmuọ ozi nke ato ga-ebili buru nnukwu mkpu.

Site n'afọ 457 T.K. ruo n'afọ 408 T.K., Daniel kwara afọ iri anọ na itoolu dika oge ndi Juu ga-eji mechaa iwu ulo: “a ga-ewu uzọ ahụ ozo, na mgbidi ahukwa, obuna n'oge nsogbu.”

Ya mere, mata kwa, na site n'iweputa iwu ahụ iwughachi na iwulite Jerusalem ruo n'aka Mesaja, Onye-isi, ga-adị izu asaa na izu iri isii na abụọ: a ga-ewughachi okporo ama ya, na mgbidi ya, obuna n'oge nsogbu. Daniel 9:25.

457 BC na 1844 bu alfa na omega nye amuma ahụ nke afọ 2300. Ha abụọ na-anochi anya iwu Uka, n'ih i na dika alfa na omega ha bu otu ihe ahụ, a na-ejikokwa nkuda mmuọ nke 1844, site n'mmuọ nsọ, na nkuda mmuọ nke obe. O buru na 1844 na-anochi anya obe, ma o na-anochi ya, mgbe ahukwa onye ibe ya nke alfa (457 BC) na-anochi ya otu a. 1844 ruo 1863 na-egosi usoro nnwale nke mmuọ ozi nke ato. A na-anochi usoro nnwale ahụ anya site n'afọ 49 di n'etiti iwu nke ato, iwu Uka, na mmezu nke oru nke okporo ama na mgbidi nke na-eme n'oge nsogbu.

Afọ 457 T.K. ruo afọ 408 T.K. bu akukọ alfa nke afọ 2300 ahụ nke na-egosi akukọ omega nke 1844 ruo 1863. Akukọ abụọ ahụ na-egosi akukọ nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ mgbe e mechara kaa ha akara n'iwu Uka nke Sonde ruo mgbe oge amara mmadu ga-emechi. Oru nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ bu ikpo umu nwoke na umu nwanyi ka ha laghachikwute “uzo ochie,” nke Aizaya sere onyinyo ya dika iwughachi ebe ochie a togboro n'efu, nke Jeremaya kporokwa uzọ nke na-eduga n'oz i mmiri ozuzo ikpeazu. “Mgbidi” ahụ bu iwu Chineke nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ ahụ ga-anochi anya ya nye uwa dum dika okoloto. Nke a ga-eme n'oge nsogbu nke ahuhu nke ato nke Alakuba, n'ih i na o bu Alakuba na-akpasu mba ndi ahụ iwe. Oru ahụ na oge nsogbu ndi ahụ na-aga n'ihu ruo mgbe Majkel ga-ebili.

Ya mere, o buru na i puru ihu ya, 457 T.K. ruo 408 T.K. bu oge amuma nke malitere na iwu nke ato ma buru onyinyo nke oge amuma nke malitere na 1844 site n'ibiarute nke mmuọ-oz i nke ato

ma kwusị na 1863, mgbe ahụ i puru ihu na njiko ha na amuma afọ 2300, ma dika ebe mmalite ma o bukwa ebe njedebe, na-akowaputa ha dika alpha na omega n'ihe gbasara ibe ha. Oge nsogbu nile nke Nehemaja na-egosi oge nsogbu nke duru ruo ma tinyekwa Agha Obodo. Oge afọ iri anọ na itoolu n'akuko ihe mere eme nke alpha na-anochi anya oge afọ iri na itoolu n'akuko ihe mere eme nke omega. Oge afọ iri na itoolu ahụ ka e gosikwara site n'afọ iri na itoolu nke di na mmalite amuma afọ iri isii na ise nke Aisaja.

N'ih i na isi Siria bu Damaskos, isi Damaskos bukwa Rezin; ma n'ime afọ iri isii na ise, a ga-agbaji Ifrem, ka o ghara ibukwa ndi mmadu. Aizaya 7:8.

Aisaja gosiputara amuma a n'afọ 742 BC, ma afọ iri na itoolu ka e mesiri, n'afọ 723 BC, e buru alaeze ugwu ahụ n'agha n'ibu ohu ruo afọ 2520, nke kwusiri n'afọ 1798. Afọ iri na itoolu ahụ sitere n'afọ 742 BC ruo n'afọ 723 BC kwekorọ n'afọ iri na itoolu sitere n'afọ 1844 ruo n'afọ 1863; n'ih i na afọ iri na itoolu mbu ahụ bu alfa nke amuma a, nke ikpeazukwa bu omega. N'akuko ihe mere eme nke afọ iri na itoolu ahụ, eze ojoo Ahez zutere Aisaja, onye wetara ya ozi nke mmiri ozuzo ikpeazu, dika e si nochite ya anya n'amaokwu nke asato di ka ozi nke "ugboro asaa." Ahez juru ozi ahụ, dikwa ka Adventizim Laodisia nke ndi Milerait juru ya n'afọ 1863.

N'oge ahụ, nnukwu onye nchujà Ahaz gara Asiria, wee bute ihe nlereanya nke ulo nsọ arusi ha, Ahaz wee mee ka e wuru ya n'ogige ulo nsọ Chineke. Ahiri a yiri akuko nke onye amuma ahụ na-enupughị isi, onye e nyere iwu ka o ghara isi n'uzo o biara laghachi Juda, ma o mere otu a, a ghogburu ya site n'aka onye amuma ugha na onye na-ekwu okwu ugha, nke na-anochi anya ilaghachi n'usọ Protestant dapuru n'okwukwe, iji zoo onwe ha puo n'ighota Millerite banyere "ugboro asaa," n'ime mmezu odinala nke nkita na-alaghachi n'ogbugbo nke ya.

Nke a na-eme n'oge Agha Obodo di n'etiti alaeze ugwu na alaeze ndida na-amalite, si otu a na-anochi anya Agha Obodo di na United States mgbe e mesiri kwughachi oge nke afọ iri na itoolu. 742 BC ruo 723 BC na-anochi anya oge afọ iri na itoolu site n'afọ 1844 ruo 1863, nke na-anochi anya oge site n'iwu Sode ruo na mmechi nke oge amara. Akuko ihe mere eme site na 9/11 ruo n'iwu Sode bu akuko ihe mere eme nke ule oyiyi nke anu ohia n'ime United States, nke a na-emeghari n'ule oyiyi nke anu ohia nke uwa dum, nke na-amalite n'iwu Sode. N'ih i nke a, oge afọ iri na itoolu ndi na-anochi anya iwu Sode ruo na mmechi nke oge amara na-anochikwa anya akuko ihe mere eme site na 9/11 ruo n'iwu Sode, nke bu akuko ihe mere eme nke "oru ebube" Ya.

Anyi ga-aga n'ihu n'isiokwu na-esonu.

Okwu Jehova wee biakwute m, si, Nwa nke mmadu, ginu bu ilu ahụ unu nwere n'ala Izrel, na-asị, Ubochi ndi ahụ agbatwo, ohuu o bu la adighikwa emezu? Ya mere gwa ha, Otú a ka Onyenwe anyi Jehova kwuru; Aga m eme ka ilu a kwusi, ha agakwaghi eji ya dika ilu n'Izrel; kama gwa ha, Ubochi ndi ahụ di nso, na mmezu nke ohuu o bu la. N'ih i na a gaghi enwekwa ohuu efu o bu la ma o bu igba afa na-agho aghughu n'etiti ulo Izrel. N'ih i na Abu m Jehova: Aga m ekwu, okwu ahụ m ga-ekwu ga-emezu; a gaghi agbatikwa ya ozo: n'ih i na n'ubochi unu, O ulo nnuuisi, ka m ga-ekwu okwu ahụ, ma mezuo ya, ka Onyenwe anyi Jehova kwuru.

Ọzọ, okwu nke Onyenwe anyị bjakwutere m, si, Nwa nke mmadu, lee, ndi ulo Izrel na-asi,
Ohu nke o na-ahu bu maka otutu ubochi ndi ga-abia, o na-ebu amuma banyere oge ndi di anya.
Ya mere gwa ha, Otu a ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru: Agaghi emekwa ka okwu m obula dite
ogologo ozo, kama okwu ahụ nke m kwuoro ka a ga-emezu, ka Onye-nwe-ayi Jehova kwuru.
Ezikiel 12:21–28.